

Bureau Forum Standaardisatie
gehuisvest bij Logius
Postadres
Postbus 96810
2509 JE Den Haag
Bezoekadres
Wilhelmina van Pruisenweg 52
2595 AN Den Haag
Bij bezoek aan Logius is
legitimatie verplicht.

Contactpersoon

Désirée Castillo Gosker
Secretaris BFS
desiree.castillogosker@logius.nl
06-27052315

Datum

9 april 2015

Agenda & Verslag

FORUM STANDAARDISATIE 25 februari 2015

Vergaderdatum en -tijd 25 februari 2015
9.30 tot 12.15 uur
Vergaderplaats New Babylon, Anna van Buerenplein 29
2595 DA, Den Haag.

Aanwezig

Forum Standaardisatie: Steven Luitjens (plaatsvervangend voorzitter)
Guus Bronkhorst (BZK/ DGOBR), Cor Franke (Franke Interim Management), Gerard Hartsink (bancaire sector), Gé Linssen (EZ/ Directie Regeldruk en ICT-beleid), Joop van Lunteren (HEC/ adviseur Forum Standaardisatie), Arianne de Man (IPO), Wim van Nunspeet (CBS), Marcel Reuvers (Geonovum), Nico Romijn (KING), Simon Spoomaker (logistieke sector), Michiel Steltman (DHPA, DINL), , Bert Uffen (BKWI).

Gastspreker: Gerben Klein Baltink (Platform Internetstandaarden, agendapunt)

Bureau Forum Standaardisatie: Désirée Castillo Gosker (secretaris/verslag), Ludwig Oberendorff (hoofd BFS), Marijke Salters (voorzieningen), Lancelot Schellevis (open standaarden/ lijsten), Maarten van der Veen (open standaarden/adoptie).

Afwezig

Erwin Bleumink(Surfnet), Bruun Feijen (FIN/ DG Belastingdienst), David de Nood (VN0-NCW MKB Nederland), Piet Ribbers (Universiteit Tilburg), Wim Sijstermans (BZK), Nico Westpalm van Hoorn.

Nr. 1	Opening, agenda, verslag en Nationaal Beraad d.d. 10 februari 2015	Steven Luitjens	10 minuten Tot 9.40 uur
Bijlagen	<ul style="list-style-type: none"> • FS 150225.1A Opening en agenda FS 25 februari 2015 • FS 150225.1B Concept verslag FS 16 december 2015 ○ NB 150210.1C Oplegger en Notitie Adoptieafspraken 		
<i>Ter bespreking 1B, overige stukken ter kennisname</i>			

- **1A. Opening**

Steven Luitjens zit de vergadering voor nu Nico Westpalm van Hoorn op vakantie is. Hij noemt de afwezigen en heet de aanwezigen welkom, in het bijzonder het nieuwe forumlid Michiel Steltman.

- **1B. Concept verslag FS 16 december 2014**

Gerard Hartsink heeft een paar verbeteringen m.b.t. zijn presentatie in december over LEI en SEPA. Hij zal een tekstje opsturen. Met deze aanpassing stelt het Forum het verslag vast. Het actiepunt naar de verkenning van BOMOS als internationale standaard loopt. Aan de overige actiepunten is voldaan.

Nr. 2	Open standaarden, lijsten	Wim van Nunspeet Stuurgroep Lijsten	10 minuten Tot 9.50 uur
Bijlagen	<ul style="list-style-type: none"> • FS 150225.2 Oplegnotitie • FS 150225.2A Notitie SEPA • FS 150225.2B Notitie SETU en SMeF • FS 150225.2C Notitie ePortfolio 		
<i>Ter besluitvorming</i>			

- **2A. SEPA**

Het Forum discussieert over het advies om SEPA van de 'pas toe of leg uit'-lijst te halen lijst nu de standaard wettelijk inmiddels verplicht is. Uit een gesprek met Frans Beers van de taskforce SEPA blijkt dat er versiebeheer en doorontwikkeling van SEPA valt te verwachten. De toepassingsgebieden van nieuwe versies kunnen buiten het toepassingsgebied van de wettelijke standaard vallen. Verder kan het van de lijst halen van SEPA het onbedoelde signaal afgeven dat de standaard er niet langer toe doet, hoewel het tegendeel het geval is. De wettelijke verplichting van SEPA onderstreept het belang van de standaard en is een belangrijke stap richting verdere adoptie. Het Forum besluit SEPA van de 'pas toe of leg uit'-lijst te halen met de opdracht aan BFS om aan deze overwegingen, en het adoptie-succes van SEPA, uitdrukkelijk aandacht te besteden in de communicatie. Gerard Hartsink is beschikbaar voor nadere informatie.

- **2B. Setu en SMeF**

Het Forum stemt in met de opname van nieuwe versies van beide standaarden.

- **2C. Notitie ePortfolio**

Het Forum stemt in met opname van de laatste versie van de standaard.

- **Ter kennisname in de oplegnotitie: Digikoppeling**

Digikoppeling 3.0 is in procedure ook voor de status uitstekend beheerproces. Gé Linssen meldt in de officiële consultatie te hebben meegegeven de relatie te bekijken met de internationale/Europese standaarden. Een reactie van gelijke strekking is ook van V&J binnengekomen.

Nr. 3	Open standaarden, adoptie	Wim van Nunspeet Stuurgroep Adoptie	20 minuten Tot 10.10 uur
Bijlagen	<ul style="list-style-type: none"> • FS 150225.3 Oplegnotitie • FS 150225.3A Monitor duiding en adoptiemaatregelen 2015 • FS 150225.3B Opzet monitor Open standaardenbeleid 2015 • FS 150225.3C Onderzoek en aanbevelingen eFacturatie • FS 150225.3D Notitie adoptieafspraken in het Digiprogramma • FS 150225.3D1 Bijlage (Standaarden in) Digiprogramma 		
<i>Ter besluitvorming 3A t/m 3D , ter bespreking 3D1</i>			

- **3A. Monitor duiding en adoptiemaatregelen 2015**

De resultaten van de laatste monitor zijn reden tot zorg. In zes op de zeven aanbestedingen wordt niet naar alle relevante open standaarden gevraagd. In 60% van de aanbestedingen wordt zelfs om geen enkele relevante open standaard gevraagd.

De discussie concentreert zich vooral rond de volgende twee onderwerpen: *Moet het Forum inzetten op krachtiger instrumenten zoals een communiatiestijl met naming en shaming?* en *Hoe kan de Digicommissaris in stelling worden gebracht gelet op de adoptie van open standaarden?*

Moet het Forum inzetten op krachtiger instrumenten, bijvoorbeeld naming en shaming?

Voorstanders van dit idee vinden dat het Forum krachtiger moet gaan communiceren over de resultaten van de monitor waarbij ook naming en shaming past. Tegenstanders vinden dat het Forum geen standaardenpolitie moet zijn. Leg de rol van toezicht op adoptie bij de Digicommissaris, die hiervoor beter in positie is. Dit is beter met het oog op de communicatie naar de achterban en tast de rol van het Forum als onafhankelijke denktank niet aan. Het zou een valkuil zijn om het Forum probleem eigenaar te maken. Het zijn immers de overheidsorganisaties zelf die open standaarden moeten implementeren. Aanspreken kan ook. Neem bijvoorbeeld als BFS contact op met de (betrokken) organisaties naar aanleiding van de (tussen)resultaten van de monitor.

Vaak is het een kwestie van onbekendheid met het 'pas toe of leg uit' -beleid. Het Forum heeft meer gevoel bij naming en faming (positief stimuleren). Daarnaast wordt ondersteund dat er gewerkt wordt aan een wettelijke grondslag, om nadere te bepalen standaarden, bij achterblijvende adoptie te kunnen verplichten.

Hoe kan de Digicommissaris in stelling worden gebracht?

De Digicommissaris zal zich niet met de adoptie van open standaarden 'an sich' bezig houden maar alleen als noodzakelijke randvoorwaarde van de GDI. De Digicommissaris stuurt immers op het realiseren en op een effectief gebruik van de GDI. Als het Forum binnen deze doelstelling een rol ziet voor de Digicommissaris in het verder brengen van de adoptie van open standaarden, dan moet dit duidelijk onder de aandacht worden gebracht. In het Digiprogramma is het 'pas toe of leg uit' beleid opgenomen maar concretisering van deze aanvullende afspraken is nodig. Meer hierover onder punt 3D.

Overige opmerkingen en actiepunten m.b.t de adoptie van open standaarden:

- Steven Luitjens stelt voor uit te zoeken of kan worden aangeschoven bij het overleg van directeuren FEZ, ook al is dit alleen rijksdienst, met de boodschap: we hebben een voorstel voor grote kostenbesparingen.
- Gé Linssen gaat na wat de stand van zaken is met betrekking tot de periodieke rapportage van EZ aan de kamer over de adoptie van open standaarden.

Het Forum stemt in met de voorgestelde adoptiemaatregelen in 2015.

- **3B. Opzet monitor Open standaardenbeleid 2015**

De monitor moet worden aangevuld met meer hoor en wederhoor wanneer niet gevraagd is naar open standaarden of bij andere twijfelachtige gevallen. Het idee wordt geopperd om het CBS mee te laten meten of te laten mee denken over de inzet van de cijfers en resultaatsafspraken, gelet op hun ervaring om 'cijfers sturend te laten werken'.

Met deze aanvulling stemt het Forum in met de opzet van de monitor van 2015.

- **3C. Onderzoek en aanbevelingen Efacturatie**

Op 16 december jl. heeft het Forum al een presentatie gekregen van Michael van Bekkum van TNO over de onderzoeksresultaten. Het Forum stemt daarom zonder discussie in met het rapport en neemt de aanbevelingen over.

- **3D. Notitie adoptieafspraken in het Digiprogramma**

Ludwig Oberendorff leidt de notitie in. Het doel is om te komen tot gedragen en meetbare resultaatsafspraken. De notitie komt eerst in de regieraad Interconnectiviteit en dan in het Nationaal Beraad. Het Forum stemt in met de notitie.

De discussie gaat vooral over het proces en daarmee over de nieuwe verhouding met de regieraden en het Nationaal Beraad. Ludwig Oberendorff en Bert Uffen stemmen de bijdragen af, zodat ook de inschatting van het draagvlak bij de Manifestgroep wordt meegenomen.

Het Bureau Digicommissaris heeft een vaste uitnodiging om de Forumvergaderingen bij te wonen, en is agendalid.

	Wat betekenen smart cities voor standaarden? Is onze scope teveel traditioneel eOverheid?	Marcel Reuvers	10 minuten Tot 10.20 uur
<i>Discussie</i>			

De presentatie over smart cities wordt verzet naar een volgende vergadering wegens het uitlopen van het vorige agendapunt.

Nr. 4	BZK reactie eindrapport commissie Elias		10 minuten Tot 10.30 uur
	<ul style="list-style-type: none"> • FS 150225.4 Oplegnotitie • FS 150225.4A Brief BZK reactie eindrapport commissie Elias 		
<i>Ter kennisname</i>			

Het Forum discussieert kort over de notitie en de brief. Het Forum kan het BIT ondersteunen met kennis en advies over open standaarden. BFS en BZK zullen contact met elkaar opnemen voor de vormgeving daarvan. Michiel Steltman waarschuwt voor een onevenredige aandacht voor de realisatiefase ten opzichte van de operationele fase. Daarnaast geeft hij aan dat leveranciers aangeven dat er door overheidsorganisaties te vaak niet om de relevante standaarden wordt gevraagd (bijv. ISO 27001/2), maar voor een goedkoper alternatief (zonder de standaard) wordt gekozen.

Nr. 5	Lange termijn ontwikkeling standaardisering informatievoorziening van gemeenten	Nico Romijn	30 minuten Tot 11.00 uur
<i>Presentatie</i>			

Gemeenten moeten hun informatie op orde hebben en zorgen voor een goede beveiliging van hun informatie. Dit vraagt om een collectieve gemeentelijke aanpak. KING en VNG werken daarom samen in een project met de voorlopige werktitel [Innovatie Digitale samenwerking gemeenten](#). Standaardisatie zal een belangrijke rol spelen in dit project, evenals in het gerelateerde project Informatievoorziening Sociaal Domein (mooie schowcase voor nut van standaarden) en het visietraject Gemeenten op weg naar 2020. Tijdens de Algemene Ledenvergadering van 17 november 2014 hebben de leden ermee ingestemd dat VNG en KING deze collectieve gemeentelijke aanpak gaan uitwerken voor de vaste beleidscommissie dienstverlening en informatiebeleid. Het tijdspad is verder als volgt: november 2014-mei 2015: uitwerking collectieve aanpak samen met de leden. Juni 2015, Algemene Ledenvergadering (ALV): besluitvorming over de collectieve aanpak. Na ALV 2015 en bij instemming met aanpak: 4-jarig traject Innovatie digitale samenwerking gemeenten. Voor deze 'collectieve aanpak gemeentelijk informatiebeleid 2015 en verder' kijkt het project naar vier typen ontwikkelingen die de gemeentelijke informatievoorziening raken:

- 1) Projecten en innovaties vanuit gemeentelijke domeinen
- 2) Transitie vanuit het Rijk
- 3) Programma's/projecten vanuit GDI Rijk en generieke gemeentelijke voorzieningen
- 4) Gemeentelijke generieke informatiekundige thema's

Het project Innovatie Digitale Samenwerking Gemeenten werkt onder meer samen met Dataland, VDP (Vereniging Directeuren Publieksdiensten), NVVB (Nederlandse Vereniging Burgerzaken) en VIAGG.

In de discussie met het Forum wordt het project een omwenteling genoemd. Hoe zullen gemeenteraden hiernaar kijken? Bedrijfsvoeringsonderwerpen als deze zijn vaak lastig over de Bühne te brengen. Aansluiten bij een onderwerp als Smart Cities kan het makkelijker maken.

Tot slot meldt Nico Romijn nog dat Tof Tissen weg gaat bij KING. Hij neemt op 5 maart a.s. afscheid tijdens het congres Work in Progress.

Pauze tot 10.40 uur

Nr. 6	Platform internetstandaarden	Gerben Klein Baltink	20 min Tot 11.30 uur
<i>Presentatie</i>			

Een deel van het werk van de Taskforce BID wordt opgepakt in een werkgroep van het platform Internetstandaarden.

Er is een maandelijks overleg en er wordt hard gewerkt aan het maken van een website. Op 16 en 17 april is het Global Conference on Cyber Space waarop de website live moet zijn en waar onder meer het Gift Basket initiatief zal worden toegelicht. Het platform internetstandaarden heeft een onderdeel in het programma op donderdag 16 april aan het einde van de middag.

De meest in het oog lopende tool van het platform is de test waarmee je kan nagaan of je organisatie up to date is wat betreft internetstandaarden. Zo komt de discussie weer kort op naming en shaming (en faming) als stok/ wortel om adoptie van open standaarden te bevorderen. De voorzitter sluit het punt af en stelt voor de discussie hierover in een volgende vergadering voort te zetten.

Nr. 8	Gemeenschappelijke Afspraken Berichten	Bert Uffen	20 minuten Tot 11.30 uur
<i>Presentatie</i>			

Bert Uffen licht kort toe hoe het staat met het project Gemeenschappelijke Afspraken Berichten (voorheen het project Utrecht). Deelnemers zijn KING, Logius en Geonovum.

Het in 2014 gestarte project Utrecht gaat door in 2015, onder de nieuwe naam Generieke Afspraken Berichten (GAB). Binnen de overheid zijn er verschillende berichtenstandaarden in gebruik, zoals sectorspecifieke standaarden. Ook basisregistraties hanteren veelal eigen berichtspecificaties. Het gevolg hiervan is dat overheidsorganisaties met verschillende standaarden te maken hebben. GAB zet zich in voor het harmoniseren van standaarden voor berichtenuitwisseling binnen de Nederlandse overheid.

In 2014 heeft het voormalige project Utrecht de eerste vijf voorstellen voor harmonisatie opgesteld. Deze voorstellen bevatten onder andere afspraken over datum velden en hoe om te gaan met het ontbreken van waarden in berichtvelden. Deze voorstellen komen in maart beschikbaar op de website van NORA. In 2015 zal GAB in ieder geval weer vier voorstellen voor harmonisatie doen.

Er zijn complimenten uit het over de aanpak van het project aan de deelnemende partijen. Deze aanpak en samenwerking verdient navolging

Nr. 9	Seminar 25 maart 2015	Steven Luitjens	10 minuten tot 11.50 uur
	<ul style="list-style-type: none"> FS 150225.9 Notitie achtergrond en opzet seminar 		
<i>Ter kennisname</i>			

- 9. Notitie achtergrond en opzet seminar**

Er zijn geen aandachtspunten of aanvullende opmerkingen. De meeste Forumleden hebben zich aangemeld of sturen iemand uit hun organisatie.

Nr. 10	Voortgang	Steven Luitjens	10 minuten Tot 12.00 uur
Bijlage	<ul style="list-style-type: none"> FS 150225.10 Voortgangsnotitie FS 150225.10A Successen en belangrijke gebeurtenissen in 2014 FS 150225.10B Concept agenda FS 22 april 2015 FS 150225.10C Notitie voor de Ministeriële Commissie inzake het mandaat Forum Standaardisatie Ter kennisname: Link naar alle de stukken van het Nationaal Beraad d.d. 10 februari 2015 		
<i>Ter kennisname</i>			

- 10 A. Successenlijst en belangrijke gebeurtenissen in 2014**

Opgemerkt wordt dat de successenlijst leuk is, en goed om op de hoogte te blijven van de voortgang .

Nr. 11	Rondvraag/wvttk	Steven Luitjens	10 minuten Tot 12.10 uur
---------------	------------------------	-----------------	-----------------------------

Naar verwachting zal de Ministeriële Commissie Digitale Overheid (en daarna de Ministerraad) de beslissing bekrachtigen van het Nationaal Beraad om het Forum Standaardisatie een nieuwe mandaatsperiode toe te kennen tot 2018.

Gerard Hartsink waarschuwt voor opname in Europese wetgeving van de ETSI standaard. Dit kan hebben voor Nederlandse privacywaarborgen rond gebruik van het BSN-nummer en voor het e ID voorstel. Ook Steven Luitjens heeft hiervan gehoord en heeft opdracht

gegeven een risicoanalyse te maken. Hierover in een volgende vergadering meer.

Joop van Lunteren meldt dat de links in de agenda en het verslag het niet doen op zijn tablet. Het probleem is opgelost zodra de nieuwe website online is. Gebruik van de browser Chrome blijkt overigens geen problemen te geven.

Guus Bronkhorst meldt dat [de Europese Commissie het scorebord eOverheid](#) heeft gepubliceerd voor 2014. Nederland staat op nummer drie, vlak na Denemarken en Zweden.

Actiepunten uit deze vergadering

1. Steven Luitjens sluit aan bij overleg FEZ directeuren en brengt daar de adoptie van open standaarden onder de aandacht.
2. Gé Linssen koppelt terug over de stand van zaken van de periodieke rapportage van EZ aan de kamer over de voortgang van de adoptie van open standaarden.
3. Steven Luitjens koppelt in een volgende vergadering een risicoanalyse terug over de ETSI standaard.

Openstaande actiepunten uit de vorige vergadering

FS 141216. BFS (Marijke Salters) verkent de mogelijkheden om BOMOS in te brengen als internationale standaard.